CRNA GORA
ZAVOD ZA STATISTIKU
S A O P Š T E NJ E
Broj: 188
Podgorica, 16. oktobar 2018. godine

Prilikom korišćenja ovih podataka navesti izvor

Harmonizovani indeks potrošačkih cijena (HICP)
Septembar 2018. godine(p)

Mjesečna inflacija u septembru 2018. godine, mjerena HICP-om iznosila je -0,9%

Mjesečna inflacija u septembru 2018. godine, mjerena harmonizovanim indeksom potrošačkih cijena iznosila je -0,9%, dok su potrošačke cijene u odnosu na isti mjesec prethodne godine bile u prosjeku više za 1,7%. Najveći uticaj na negativnu mjesečnu stopu inflacije imali su pad cijena: usluga smještaja; duvana; povrća; voća; stomatoloških usluga; tekstilnih proizvoda za domaćinstvo.

Posmatrano po glavnim grupama, mjesečni pad cijena zabilježen je u grupama: Alkoholna pića i duvan (-6,7%); Hoteli i restorani (-3,7%); Hrana i bezalkoholna pića (-0,7%); Zdravlje (-0,7%); Komunikacije (-0,1%); Rekreacija i kultura (-0,1%), dok je rast cijena zabilježen u grupama: Odjeća i obuća (7,3%); Stanovanje, voda, struja, gas i druga goriva (1,4%); Ostala dobra i usluge (0,5%); Prevoz (0,3%).

Cijene ostalih proizvoda i usluga nijesu se bitnije mijenjale.

Pozitivne godišnje stope inflacije u septembru 2018. godine zabilježene su u grupama: Alkoholna pića i duvan (6,3%); Prevoz (5,0%); Stanovanje, voda, struja, gas i druga goriva (2,2%); Hoteli i restorani (1,7%); Komunikacije (1,1%); Ostala dobra i usluge (1,0%); Hrana i bezalkoholna pića (0,9%); Namještaj, oprema za domaćinstvo i rutinsko održavanje stana (0,7%), dok je pad cijena zabilježen u grupama: Rekreacija i kultura (-0,7%); Zdravlje (-0,5%); Odjeća i obuća (-0,2%).

Grafik 1. Godišnje i mjesečne stope inflacije (HICP)

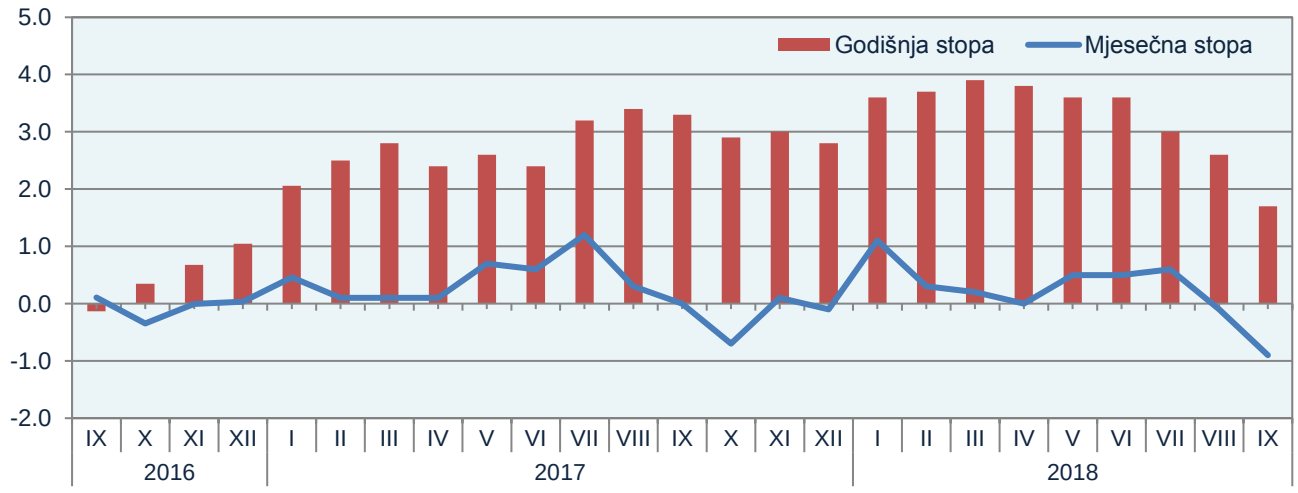

(p) - Preliminarni podaci

Tabela 1. Stope inflacije mjerene harmonizovanim indeksom potrošačkih cijena, u %

	Naziv	Ponderi ‰	Sep 2018 Ø 2015	Sep 2018 Avg 2018	Sep 2018 Sep 2017	Sep 2018 Dec 2017
00	**HICP - ukupno**	***1000,0***	**6,1**	**-0,9**	**1,7**	**2,4**
01	Hrana i bezalkoholna pića	*289,7*	1,8	-0,7	0,9	1,6
02	Alkoholna pića i duvan	*61,9*	23,7	-6,7	6,3	6,3
03	Odjeća i obuća	*57,4*	11,6	7,3	-0,2	1,2
04	Stanovanje, voda, struja, gas i druga goriva	*70,0*	4,0	1,4	2,2	2,0
05	Namještaj, oprema za domaćinstvo i rutinsko održavanje stana	*83,7*	-0,5	0,0	0,7	1,3
06	Zdravlje	*25,9*	4,6	-0,7	-0,5	-0,6
07	Prevoz	*101,7*	7,0	0,3	5,0	3,8
08	Komunikacije	*55,7*	1,8	-0,1	1,1	1,1
09	Rekreacija i kultura	*37,3*	-1,0	-0,1	-0,7	-0,5
10	Obrazovanje	*12,0*	0,0	0,0	0,0	0,0
11	Hoteli i restorani	*164,4*	13,7	-3,7	1,7	4,1
12	Ostala dobra i usluge	*40,3*	2,4	0,5	1,0	1,1
Specijalni agregati						
Proizvodi		*688,5*	5,2	-0,2	2,0	2,3
Usluge		*311,5*	8,1	-2,2	1,2	2,5
HICP - isključujući hranu, alkoholna pića i duvan		*648,4*	6,4	-0,2	1,5	2,2
Energija		*94,2*	9,0	1,4	6,8	5,5
Administrativna inflacija[1]		*53,7*	2,4	0,0	1,8	1,8

Grafik 2. Uticaj pojedinačnih oblasti na godišnju stopu inflacije (u %), septembar 2018.

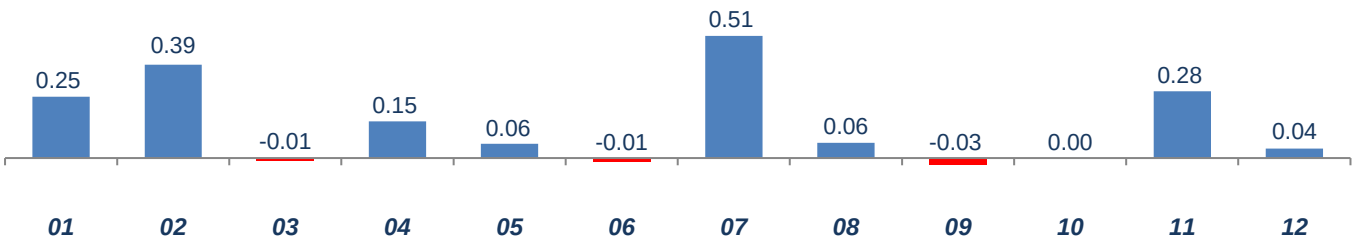

ECOICOP oblasti

[1] *Inflacija koja mjeri kretanje administrativno formiranih cijena, i uključuje cijene: snabdijevanja vodom, kanalizacije, odnošenja smeća, el.energije, naknada za održavanje u stambenim zgradama, participacije za zdravstvene usluge, tehničkog pregleda putničkih vozila, usluga parkiranja, troškova vozačkog ispita, putarine za putnička vozila, poštanskih usluga, ulaznica za nacionalne parkove, školskih udžbenika, predškolskog obrazovanja, državnog vrtića i jaslica, obaveznog osiguranja vozila i izdavanja administrativnih dokumenata poput izvoda iz knjige rođenih.*

Tabela 2. Grupe koje su najznačajnije uticale na mjesečnu stopu inflacije, sep. 2018.

ECOICOP	Naziv grupe	Ponderi ‰	Mjesečna inflacija %	Uticaj u procentnim poenima
0312	Odjeća	*31,6*	7,8	0,24
0321	Cipele i ostala obuća	*25,0*	6,9	0,16
0454	Čvrsta goriva	*12,3*	8,3	0,10
0722	Gorivo i mazivo za motorna vozila	*43,2*	0,7	0,02
1111	Restorani, kafei i slično	*108,3*	0,2	0,02
1213	Ostali uređaji, predmeti i proizvodi za ličnu njegu	*21,3*	0,9	0,01
0114	Mlijeko, sir i jaja	*61,8*	0,2	0,01
0118	Šećer, džem, med, čokolada i slatkiši	*13,8*	-0,4	-0,01
0520	Tekstilni proizvodi za domaćinstvo	*4,7*	-1,7	-0,01
0622	Stomatološke usluge	*4,2*	-2,7	-0,01
0116	Voće	*15,5*	-5,2	-0,09
0117	Povrće	*32,3*	-5,1	-0,17
0220	Duvan	*37,9*	-9,8	-0,38
1120	Usluge smještaja	*56,1*	-9,4	-0,55

Tabela 3. Grupe koje su najznačajnije uticale na godišnju stopu inflacije, sep. 2018.

ECOICOP	Naziv grupe	Ponderi ‰	Godišnja inflacija %	Uticaj u procentnim poenima
0722	Gorivo i mazivo za motorna vozila	*43,2*	11,5	0,50
0220	Duvan	*37,9*	6,3	0,24
1111	Restorani, kafei i slično	*108,3*	1,9	0,22
0561	Kratkotrajna dobra za rutinsko održavanje domaćinstva	*33,1*	5,3	0,18
0117	Povrće	*32,3*	5,4	0,18
0114	Mlijeko, sir i jaja	*61,8*	1,7	0,12
0451	Električna energija	*38,5*	2,6	0,10
0122	Mineralna voda, bezalkoholna pića, sokovi od voća i povrća	*14,5*	6,4	0,09
0830	Telefonske i telefaks usluge	*50,6*	1,7	0,09
0732	Prevoz putnika drumom	*13,9*	5,6	0,08
0211	Žestoka alkoholna pića	*6,0*	10,9	0,07
0112	Meso	*68,5*	-0,6	-0,03
0511	Namještaj i pokućstvo	*16,0*	-2,3	-0,03
0111	Hljeb i žitarice	*44,9*	-1,0	-0,04
0531	Veliki kućni aparati bilo električni ili ne	*14,3*	-2,9	-0,04
0711	Motorna vozila	*20,9*	-3,4	-0,07
0116	Voće	*15,5*	-4,7	-0,07

Tabela 4. Stope inflacije u zemljama EU mjerene HICP-om, u %

	Avg-17 / Avg-16	Mar-18 / Mar-17	Apr-18 / Apr-17	Maj-18 / Maj-17	Jun-18 / Jun-17	Jul-18 / Jul-17	Avg-18 / Avg-17	Avg-18 / Jul-18
Euro područje	**1,5**	**1,3**	**1,3**	**1,9**	**2,0**	**2,1**	**2,0**	**0,2**
Evropska unija	**1,7**	**1,5**	**1,5**	**2,0**	**2,1**	**2,2**	**2,1**	**0,2**
Belgija (BE)	2,0	1,5	1,6	2,3	2,6	2,7	2,6	1,4
Bugarska (BG)	0,7	1,9	1,7	2,3	3,0	3,6	3,7	0,3
Republika Češka (CZ)	2,4	1,6	1,8	2,0	2,4	2,2	2,4	0,0
Danska (DK)	1,5	0,4	0,7	1,0	1,1	0,9	0,8	-0,5
Njemačka (DE)	1,8	1,5	1,4	2,2	2,1	2,1	1,9	0,0
Estonija (EE)	4,2	2,9	2,9	3,1	3,9	3,3	3,5	0,6
Irska (IE)	0,4	0,5	-0,1	0,7	0,7	1,0	0,9	0,3
Grčka (EL)	0,6	0,2	0,5	0,8	1,0	0,8	0,9	-0,2
Španija (ES)	2,0	1,3	1,1	2,1	2,3	2,3	2,2	0,1
Francuska (FR)	1,0	1,7	1,8	2,3	2,3	2,6	2,6	0,5
Hrvatska (HR)	1,5	1,2	1,4	1,8	2,2	2,2	2,1	0,0
Italija (IT)	1,4	0,9	0,6	1,0	1,4	1,9	1,6	-0,2
Kipar (CY)	0,5	-0,4	-0,3	1,0	1,7	1,4	1,7	1,2
Letonija (LV)	3,2	2,3	2,1	2,4	2,7	2,7	2,8	0,0
Litvanija (LT)	4,6	2,5	2,2	2,9	2,6	2,3	1,8	-0,4
Luksemburg (LU)	2,3	1,1	1,3	2,1	2,4	2,5	2,4	1,4
Mađarska (HU)	2,7	2,0	2,4	2,9	3,2	3,4	3,4	0,0
Malta (MT)	1,2	1,3	1,4	1,7	2,0	2,1	2,4	0,7
Holandija (NL)	1,5	1,0	1,0	1,9	1,7	1,9	2,1	0,4
Austrija (AT)	2,1	2,0	2,0	2,1	2,3	2,3	2,3	0,0
Poljska (PL)	1,4	0,7	0,9	1,2	1,4	1,4	1,4	-0,2
Portugalija (PT)	1,3	0,8	0,3	1,4	2,0	2,2	1,3	-0,7
Rumunija (RO)	0,6	4,0	4,3	4,6	4,7	4,3	4,7	0,1
Slovenija (SI)	1,4	1,5	1,9	2,2	2,3	2,1	2,0	0,0
Slovačka (SK)	1,6	2,5	3,0	2,7	2,9	2,6	2,9	0,2
Finska (FI)	0,8	0,9	0,8	1,0	1,2	1,4	1,4	0,1
Švedska (SE)	2,2	2,0	1,8	2,0	2,1	2,2	2,1	-0,3
Velika Britanija (UK)	2,9	2,5	2,4	2,4	2,4	2,5	…	…

Izvor: EUROSTAT ***...*** *= podatak nije dostupan*

Grafik 3. Godišnje stope inflacije mjerene HICP-om, u %, avgust 2018.

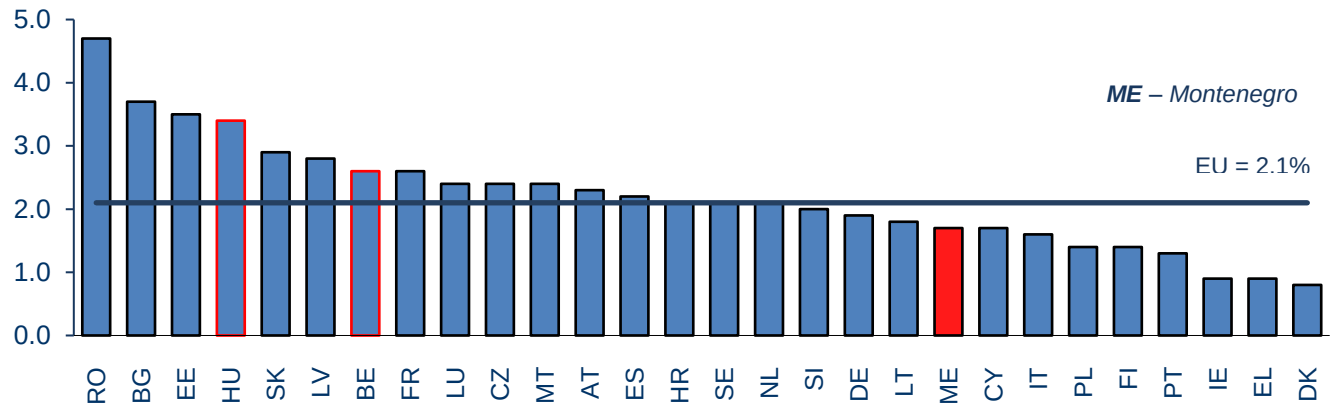

Godišnja inflacija u **Evropskoj uniji** u avgustu 2018. godine iznosila je 2,1%, dok je u **Euro području** u istom mjesecu iznosila 2,0%.

METODOLOŠKA OBJAŠNJENJA

Harmonizovani indeks potrošačkih cijena (HICP) je osnova za komparativna mjerenja inflacije u Evropskoj uniji i procjenu stabilnosti monetarne vrijednosti u eurozoni. Za razliku od Indeksa potrošačkih cijena (CPI) koristi drugačiji metodološki koncept koji se primjenjuje od strane svih članica EU.

Sep 2018 mjesec tekuće godine
Ø 2015 prosjek bazne godine

Ova stopa pokazuje promjenu prosječnih cijena u tekućem mjesecu, u odnosu na prosječne cijene u baznoj godini.

Sep 2018 mjesec tekuće godine
Avg 2018 prethodni mjesec

Mjesečna stopa inflacije (tekući mjesec u odnosu na prethodni mjesec) mjeri promjenu prosječnih cijena tekućeg mjeseca u odnosu na prosječne cijene prethodnog mjeseca. Mjesečna stopa inflacije može biti pod uticajem sezonskih efekata.

Sep 2018 mjesec tekuće godine
Sep 2017 isti mjesec prethodne godine

Godišnja stopa inflacije (mjesec tekuće godine u odnosu na isti mjesec prethodne godine) mjeri promjenu prosječnih cijena u tekućem mjesecu u odnosu na prosječne cijene u istom mjesecu prethodne godine. U prisustvu stabilnog sezonskog modela, sezonski efekti nemaju uticaj na godišnju stopu inflacije.

Sep 2018 mjesec tekuće godine
Dec 2017 decembar prethodne godine

Ova stopa pokazuje promjenu prosječnih cijena u tekućem mjesecu u odnosu na prosječne cijene u decembru prethodne godine.

Uticaj pojedinih grupa na stopu inflacije pokazuje koliko je data grupa uticala na ukupnu stopu inflacije. Uticaj zavisi od pondera i stope inflacije date grupe. Ponderi predstavljaju relativno učešće potrošnje domaćinstava određene grupe ili podgrupe proizvoda u ukupnoj potrošnji. Zbog toga ponderi imaju važnu ulogu u računanju stope inflacije. Oni predstavljaju "važnost" određene grupe proizvoda u ukupnoj potrošnji domaćinstava u određenom referentnom periodu. Na primjer, ako tokom određenog mjeseca cijene hljeba porastu za 10%, ovo će uticati na rast inflacije za oko 0.5 procentnih poena (10*5%=0.5 p.p. - pošto je učešće hljeba u ukupnim troškovima 5%). Međutim, ako cijene ljekova zabilježe rast od 12%, ovo bi povećalo inflaciju za 0.06 procentnih poena (12*0.5%=0.06p.p. - pošto je učešće ljekova u ukupnim troškovima 0.5%). Ovaj jednostavan primjer pokazuje koliko veliki uticaj imaju ponderi na konačnu cifru koja prikazuje inflaciju.

Poslednji objavljeni podatak se smatra **preliminarnim** i postaje konačan, u definisanom roku, predviđenim Kalendarom objavljivanja statističkih podataka.

Izdaje i štampa Zavod za statistiku Crne Gore (MONSTAT)
81000 Podgorica, IV Proleterske br. 2, telefon (+382) 20 230-811; telefaks (+382) 20 230-814

Saopštenje pripremio:

Miroslav PEJOVIĆ

Tel. +382-20-231-004

contact@monstat.org